

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1983:10

RAPPORT ÖVER PROVUNDERSÖKNING
GÖTEBORG, 216, KV POLISMÄSTAREN
BEBYGGELSELÄMNINGAR OCH KULTURLAGER
NYARE TID

Fig 1.

Ekonomisk karta med undersökningsområdet markerat.

Skala 1:10 000

Översikt. 1:50 000

Economic map with investigation area marked.

Scale 1:10 000

General view. Scale 1:50 000

GÖTEBORG 216, KV POLISMÄSTAREN
BEBYGGELSELÄMNINGAR OCH KULTURLAGER
NYARE TID

PROVUNDERSÖKNING

Stefan Kihlberg

Inför planerad nybebyggelse i delar av kvarteret Polismästaren i stadsdelen Västra Nordstaden i Göteborg, gjordes en provundersökning. Denna visade att det i provschakten fanns rikliga kulturlager med lämningar efter bebyggelse, gränder, föremål m m, bortsett från en tomt som saknade kulturlager. Innan någon fortsatt exploatering av tomterna kan ske, måste en fortsatt arkeologisk undersökning göras på dessa tomter. Tomten Spannmålgatan 7/Torggatan 10 är färdigundersökt.

MILJÖ

Kvarteret Polismästaren ligger ett par kvarter norr om Gustav Adolfs torg, som från stadens grundläggning 1623 till 1854 hette Stora Torget. Kvarteret angränsar i norr - Spannmålgatan, i öster - Östra Hamngatan, dåvarande Östra Hamnkanalen, i söder - Kronhusgatan och i väster - Torggatan. De tomter som var aktuella att undersöka var Spannmålgatan 7, Kronhusgatan 12, och Torggatan 10 och 12. (Fig 1).

UTGÅNGSLÄGET

Kvarteret Polismästaren var ett av de kvarter som tidigast kom att bebyggas. I skriftliga källor - bakugslängder, finns uppgifter om tomtägare redan på 1600-talet. Några planer eller kartor över Göteborg från 1600-talet där man kan se markeringar för bebyggelse på de enskilda tomterna i staden finns inte. Någon tidigare arkeologisk undersökning i kvarteret Polismästaren har inte förekommit.

ANLEDNINGEN TILL UNDERSÖKNINGEN

De aktuella tomterna i kvarteret undersöktes med anledning av plane-

rad nybyggnation. Undersökningens syfte var att kartlägga eventuella kulturlagers omfattning, läge och mäktighet och innehåll. Provundersökningen gjordes under 10 arbetsdagar av en arkeolog och en grävmaskinist.

METOD

Provundersökningen genomfördes genom maskingrävning av åtta schakt. (Fig 2) Fem av dem grävdes vinkelrätt mot Torggatan, och de tre övriga vinkelrätt mot Kronhusgatan. Schakten grävdes ca 2 meter breda. Det längsta var ca 40 meter och det kortaste var ca 20 meter långt. Schaktens djup varierade då det berodde på var man stötte på kulturlager. När ett sådant lager påträffades avbröts "djupschaktningen".

Provschaktens innehåll har sammanfattats på en plan i skala 1:200 och därtill finns en beskrivning av lagerföljden i varje schakt ned till det översta kulturlagret eller leran. (Not 1)

Schakt 1 och 2. Båda schakten innehöll inte några kulturlager. Dessa blev bortgrävda i samband med schaktningar för källare till sentida bebyggelse.

Schakt 3. Hela schaktet innehöll kulturlager med lämningar av murar och trärester. Östra delen av schaktet hade tydliga lämningar av längsgående trärester.

Schakt 4. Schaktet innehöll kulturlager med stenhällar, murar och trärester. I östra delen fanns rester efter träkonstruktioner till en eventuell avfallsbinge. Vissa delar i schaktet var omrörda på grund av sentida rörledningar.

Schakt 5. I större delen av schaktet fanns kulturlager med murar. Dock ej i den västra delen, mot Torggatan,

där området var bortgrävt och bestod av sentida golv.

Schakt 6. I schaktet fanns kulturlager med rester av murar, stolpar och trä. Här fanns även sot och brandlager. Lagren var delvis förstörda av sentida rörledningar.

Schakt 7. I schaktets norra del fanns kulturlager med trä. Den södra delen hade under svämlagret stolpar som var nedstuckna i leran.

Schakt 8. I hela schaktet fanns kulturlager med rester av kol, bränt trä, tegelflis och keramik.

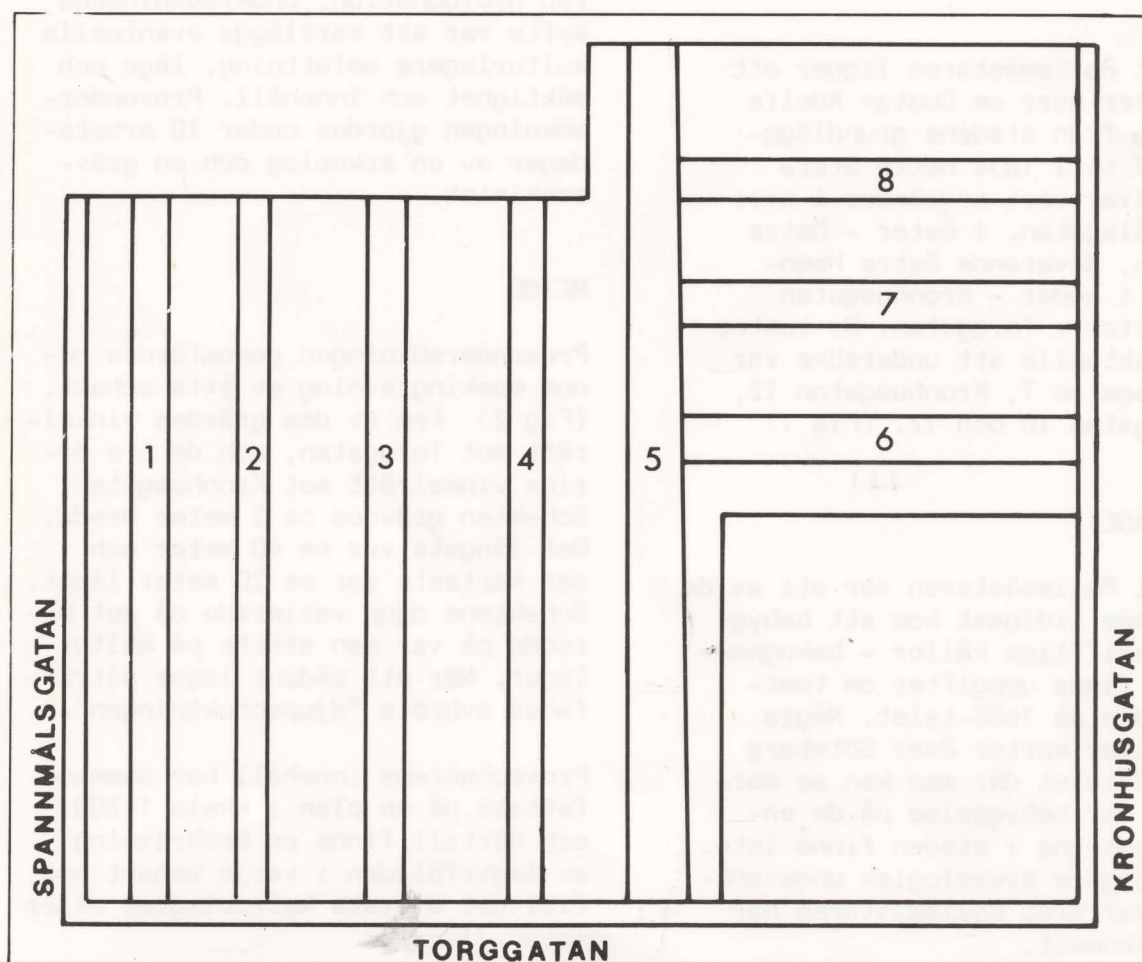

Fig 2.

Plan över provgrävningen med de 8 schakten markerade. Skala 1:400.

Plan of sample digging with the 8 shafts indicated. Scale 1:400.

FYNDEN

Ett flertal fynd påträffades i de olika schakten. Dessa var för stads-
arkeologiska undersökningar av van-
ligt förekommande slag, typ röd-
gods, glas, ostindiskt porslin och
ben.

Schakt 3: rödgods, glas, ben och
holländskt porslin.

Schakt 5: rödgods, fajans.

Schakt 6: ostindiskt porslin och
glas.

Schakt 7: ostindiskt porslin och
rödgods.

Schakt 8: ostindiskt porslin, fajans
rödgods och läder.

RESULTAT

Provundersökningen visade att det i
alla schakt, förutom i schakt 1 och
2, fanns kulturlager innehållande
lämningar av trä, murar, föremål,
brandlager m m. Detta betyder att en
fortsatt arkeologisk undersökning
måste göras innan tomterna kan ex-
ploateras. Tomten Torggatan 10/Spann-
målsagan 7 är dock färdigundersökta.

SUMMARY

A sample investigation was made in
view of the planned rebuilding of
the Polismästaren block in the
Västra Nordstaden district of Gothen-
burg. The investigation showed that
the shafts contained rich cultural
layers with remains from buildings,
alleys, objects and other items,
with the exception of one site which
had no cultural layers. Further
archeological investigation must be
carried out before the continued
development of these sites. The in-
vestigation of the site on Spann-
målsagan 7/Torggatan 10 is con-
cluded.

I GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUMS
ARKIV:

Administrativa uppgifter

Not 1: Beskrivningar av provschaktens
lagerföljd

FYND *rapporter* 1983

Göteborgs Arkeologiska Museum
Göteborg 1984

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1983:10

Tryckt med bidrag från Kungl och Hvitfeldska Stipendieinrättningen

Utgivare: Göteborgs arkeologiska museum genom Lili Kaelas

Redaktion: Eva Jönsson-Kihlberg
Inger Redebratt

English
translation: Anne Marie Errington

Adress: FYND-rapporter
Göteborgs arkeologiska museum
Norra Hamngatan 14
411 14 GÖTEBORG

Publiceringstillstånd: "Ur ekonomiska kartan från Lantmäteriverket.
Medgivande 85.0015".

Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket. 1985-01-17.

På Göteborgs kartverk ligger nollplanet 10,137 meter under medelvattennivån.

Göteborgs stads servicekontor, Grafiska avdelningen

ISBN 91 85488 15 1

ISSN 0347-2183

01:28P1